

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce: **Psychoedukace pacientů se schizofrenií**

Autorka diplomové práce: **Bc. Klára Sobotková**

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jitka Taušová, Ph.D.

Oponentka diplomové práce: PhDr. Tereza Rynešová

Hodnocená diplomová práce se věnuje oblasti psychoedukace pacientů se schizofrenií. Cílem práce je prohloubení dosavadního porozumění psychoedukaci u těchto pacientů s důrazem na pohled klinických psychologů v kontextu psychiatrické nemocnice. Pro účely výzkumu byla zvolena kvalitativní metodologie, konkrétními použitými metodami byly rozhovor a pozorování.

Teoretická část představuje kvalitní obeznámení s tématy, která vhodně ukotvují reflektované téma. První kapitola se věnuje základnímu definování pojmu psychoedukace, s ohledem na historický kontext je diskutována problematika přesného vymezení hranic toho konceptu a jeho rozdílů oproti souvisejícím konceptům, s nimiž se mnohdy obsahově překrývá (např. pojem psychoterapie). Zmíněn je také vývoj psychoedukace na území České republiky. Druhá kapitola přináší informace o psychotických onemocněních se zaměřením na onemocnění schizofrenie. Ačkoliv jde o rozsahem poměrně stručnou pasáž, nepostrádám zde žádnou podstatnou informaci, jako vzhled do problematiky v rámci posuzované diplomové práce se mi tato kapitola jeví jako plně dostačující. Oceňuji, že se autorka práce při psaní této kapitoly opírala především o informace ze současných klasifikačních systémů a byla je i schopná mezi sebou porovnat. Závěrečná kapitola teoretické části seznamuje čtenáře s různými modely psychoedukace u pacientů se schizofrenií, s jejich obecnými principy a také s praktickou podobou některých konkrétních českých psychoedukačních programů. Citovány jsou zahraniční výzkumy, kterými je demonstrována účinnost jednotlivých psychoedukačních programů.

Z hlediska použití bibliografických zdrojů jde o práci, jež pracuje se standardním rozsahem, zahraniční literatura je rovněž zastoupena. Citování respektuje citační normu.

Metodologická pasáž této práce prokazuje, že její autorka má dostatečné vědomostní zázemí v oblasti volby metodologického rámce (pro účely výzkumu se rozhodla kombinovat prvky zakotvené teorie a etnografie) i v oblasti formulace výzkumných otázek a stanovování cílů výzkumu. Cíle byly explicitně vyjádřeny a v textu k nim bylo postupně směřováno. Vzhledem k charakteru empirického zájmu i metodologického rámce byl zvolen kvalitativní design výzkumu. Volba pozorování a polostrukturovaných a volných rozhovorů s psychology a

pacienty doplněné o data z výzkumného deníku a analýzy psychoedukačních materiálů se ukázaly jako vhodné řešení, jelikož přispěly z různých pohledů k porozumění psychoedukaci u pacientů se schizofrenií. Jednotlivé fáze výzkumu i postupná analýza dat jsou jasně a srozumitelně prezentovány. U podkapitoly 5.3 Obsah psychoedukace, která je poměrně obsáhlá, mám drobnou poznámku k délce – s ohledem na záměr a celkový rozsah diplomové práce (a poměr teoretické a praktické části) by se nabízelo její zkrácení s odkazem na podrobnější popis např. v příloze. Výsledky výzkumu jsou formulovány přesvědčivě, zejména ty pasáže, kde se autorka zabývá definicí, teorií, cíli a účinnými faktory psychoedukace. Za velmi zdařilou považuji i kapitolu 6.2 Teorie procesu psychoedukace, v níž autorka propojuje prezentované výsledky analýzy a názorně je prezentuje pomocí obrázků a grafů. V prezentovaných datech se čtenář dobře orientuje, interpretace zjištění je adekvátní. V části diskuse prokazuje autorka práce, že umí své nálezy zasadit do kontextu dalších teorií a zabývá se přínosy i limity svého výzkumu.

Výslednou práci autorky považuji za zdařilou. Rozsah práce a její struktura odpovídají požadavkům kladeným na diplomovou práci. Práce obsahuje všechny povinné části.

Diplomovou práci Bc. Kláry Sobotkové doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Všímalá si autorka odlišného přístupu jednotlivých psycholožek při psychoedukaci s ohledem na jejich psychoterapeutický výcvik?
2. V čem vidí autorka největší přínos psychoedukace?